

בית הכנסת "אהבת התורה - איש מצליח"
רחוב הרב עוזיאל 43 ב"ב.

בית נחמני

יום ראשון ז' באלול התשס"ח

נושאי השיעור:

שיעורו של מרן ראש הישיבה
רבנו מאיר מאזוז זצוק"ל

ניתן לשמוע
את שיעורו של
מרן זצוק"ל
בערוץ קול ברמה.
או ב'קו' בית נחמני:
079-9270505

זמן אלול - בשערי הישיבה

א. הישיבה שלנו - להגדיל תורה. ב. מבטא האותיות. ג. 'כתב חצי קולמוס' - 'כתב ספרדי'. ד. החיים זו השלוחה, ה' עושר שמור לבעליו לרעתו'. ה. שמחת התורה. ו. אבי"ע ברכות. ז. מה זה ישיבה ספרדית? ח. צד"י הפוכה. ט. לקרוא את הסליחות בהבנה, ברגש, בהשתדלות.

יש לנו כתב סודי 'כתב חצי קולמוס' - 'כתב ספרדי'.

ב. עכשיו יש עוד משהו, יש לנו בישיבה משהו כמו 'אידיש' בפונדוויז. אתם יודעים למה הם מדברים באידיש? שאם יבא אחד ספרדי לא יבין... יש לנו 'שפה סגורה'... אנחנו לא נדבר ערבית, לא עד כדי כך... אבל יש לנו כתב שאף אחד לא מבין אותו, רק אנחנו. פעם כולם היו כותבים בו, קוראים לזה 'כתב חצי קולמוס' - 'כתב ספרדי'. פעם כדי לזלזל בזה אמרו: "זה כתב מקומי"⁴. אבל זה לא כתב מקומי, זה כתב שכתבו בו כל גדולי עולם. עוד לפני שכתבו בכתב האשכנזי הרגיל, כתבו בכתב הזה. מתקופת הגאונים היו כותבים בכתב הזה. בספר מלכי תרשיש (ח"א עמ' י"ב) יש צילום כתב יד מתקופת הגאונים מלפני אלף שנה ומעלה בכתב ספרדי. תמיד אבא ע"ה היה אומר שרב סעדיה גאון כתב בזה, אני לא יודע מניין לו, אבל מאותה תקופה יש מכתבים. ויש גם מכתבים של רבי יהודה הלוי בכתב ספרדי. רבי יהודה הלוי חי לפני תשע מאות שנה (נולד בתת"ה ונפטר בתתק"א)⁵.

החיים זו השלוחה

ג. שבוע שעבר קראתי פיוט אחד של רבי יהודה הלוי - "יצו הא-ל, לדל שואל, ויהיו דלתיו פתוחות", ומאד התרגשתי בו, כי הרבה שנים לא קראנו בו. (והמנגינה שלו כמו: "לך ה' הצדקה"). כשקראנו אותו, אחרי התפלה אמרו לי: רבי יהודה הלוי בא היום לבית הכנסת. אמרו לי: מאז שכתב את זה, אף אחד לא קרא את זה ככה כמו שאתה קראת. המלים שורפות, המלים איומות. אם יש לכולם הספר הזה, אולי בלי נדר נקרא פעם את הפיוט הזה, נגנן אותו ביחד ונסביר לכם כמה מלים, שאדם יידע כמה הוא בסך הכל אפס אפסים, שאין לו על מה להתגאות, שהכל הבל, העולם הזה כולו הבל וריק. "לבד לב תם, לא-ל נחתם, והוא מפני שמו נחת" - אדם שלבו תמים עם הקב"ה וחתום אתו, והוא נחת מפני שמו, נפשו "תתנשא עדי כסא" - עד כסא הכבוד, "ותסור משאול תחת". אתה רואה בכל העולם הזה כמה אנשים רודפים אחר הכבוד, מחר ראש הממשלה הולך להצטלם עם מלך ירדן ורכב על סוס, נו

שמתווכח אתכם, כי זאת אמת. המערכת.

4. הג'ראים זלזלו בזה, היו אומרים לרבי ניסן פיינסון זכרונו לברכה: "שעה בשבוע כתב מקומי". מה זה כתב מקומי? כתב של הקופסא הקטנה ששמה ג'רבא...
5. רבי אדיר (עמרוביץ) יזכור את הכל, הוא זוכר את הכל, ואחר כך מתרגם את זה בלועזית. הוא נולד בשנת 1075 למניינם, ונפטר בשנת 1141 למניינם. אבל היום אפילו בישיבה יש שלומדים ולא יודעים כלום. [אבל לפעמים יש טעויות], יש טעות היום הרגיש בזה מדקדק אחד בבית הכנסת - שמו רבי משה אדלר - על "ואין עוטר" היה כתוב [בסליחות] "אביעה סליחות". שאם הכוונה ככה וככה, היה צריך לומר "ואין עוטר". מה זה היה צריך לומר "ואין עוטר"? כתוב "ואין עוטר"! אלא צריך לומר "ואין נעטר". אמרתי לו: רגע, אני אבדוק את הסליחות שלי, ראיתי שכתבו שמה בכתב מסולסל "נעטר", ומי שלא מדקדק טוב בקריאה, יכול לקרוא "עוטר". אני כתבתי "נעטר", ורבי אדיר [העורך] שיהיה בריא, היה בלחץ ובחפזון, [הספר יצא] בכ"ז באב... בן פורת יוסף, עשה את זה במהירות רבה מאד. אתם יודעים כמה

השקיע בסליחות האלה? כל מה שיש בסידור איש מצליח יש שם, והוסיף שמה פרק של מסכת תמיד, הוסיף שמה פיוטים.

מוסיפים בתורה

א. ¹ שלום עליכם. ברוכים הבאים לבחורים החדשים שעדיין לא הכירו את הישיבה, (אלא אם כן היו לפני כן בת"א איש מצליח או במתיבתא), יש בחורים שבאו ממקום אחר ועדיין לא היו כאן. ובכן, יש כמה דברים חדשים שאתם צריכים ללמוד. הישיבה פה קצת שונה משאר הישיבות. בשאר הישיבות לומדים רק גמרא, ואולי חצי שעה משנה ברורה. פה לומדים [הרבה דברים]. גם קריאה נכונה שלא לומדים בבתי ספר, ולא לומדים בתלמודי תורה. לומדים קריאה נכונה. פה לומדים שאם הדבר הזה הוא אמת, אפילו כל העולם חולקים עליך - לא אכפת לך מהם. כמו למשל המבטא של הקו"ף. בעיני מי שלא אומר קו"ף בתפלה ובקריאת התורה - הוא בעצמו קו"ף בפני אדם... הוא לא יודע מה הוא מדבר! כמה שיבושים יש בקריאה מחוסר מבטא של הקו"ף. קוראים: "אל תסתכל בכנך אלא במה שיש בו" (אבות ד' משנה כ"ז). מה הכוונה? אני לא אסתכל כאן אלא אסתכל שם?!! מה זה?!! "בנקנך בקו"ף, צריך לומר קו"ף. לא צריך לקרוע את הגרון ולעשות אותה קשה, לא, אפשר לדבר קו"ף ברורה, וההבדל בין קו"ף לכ"ף ברור כשמש. וכן האות צד"י, לא "טסד"י". יש לזה הוכחות בלי סוף, נביא הוכחה אחת. מישוה בכם מדבר - או שהוריו דברו - צרפתי? איך קוראים למדינת צרפת בצרפתי? "פראנס". איך כותבים את זה? בסמ"ך, לא בצד"י, כי לפי המבטא הרגיל [אם יכתבו פראנץ] זה יהיה 'פראנסט'. אבל רש"י כתב בצד"י! בפירושו לעובדיה פסוק כ' כתב: "אומרים הפותרים צרפת הוא המלכות שקורין 'פראנצ'ה' בלע"ז". הוא כתב את זה בצד"י, סימן שרש"י - אביהם של כל חכמי ישראל, ואביהם של האשכנזים והצרפתים גם יחד - אמר צד"י כמו שאנחנו אומרים. ויש לנו גם אבן עזרא בפרשת תרומה בפסוק "וקשותיו ומנקיותיו" (שמות כ"ה כ"ט). אומר ככה: בעל הערוך אמר 'וקשותיו' זה קנים בלשון ערבי, ומי שאמר לו את זה בערבית שיקר עליו, 'יחש לו'. מה הוא מתכוון? רבי נתן בעל הערוך² היה ברומי באיטליה, הוא לא ידע ערבית, אז מי שדיבר אתו בערבית - שיקר לו. למה? אומר האבן עזרא 'קשותיו' זה בשי"ן ווי"ו, ואילו קנים בערבית קצב בצד"י וגם בבי"ת. מישוה יודע ערבית? 'קצב' זה נאמר בצד"י שלנו [שהיא קרובה לסמ"ך], ואבן עזרא כותב "קצב" בצד"י, לא כותב סמ"ך. צריכים לדעת את זה³. [נע"ע בספר קובץ מאמרים ח"ב עמ' רפ"א].

1. דרשה זו נמסרה ע"י מרן רבנו הגדול זצ"ל הכ"מ לבחורי ישיבה קטנה בתחילת שנת הלימודים ביום ראשון ז' באלול התשס"ח. דרשה זו הגיעה לידינו באדיבות 'קו' בית נחמני' וישר כוחם. המערכת.

2. מרן זצ"ל שאל את הבחורים: מי כתב ספר הערוך? ובחור אחד אמר: רבי אליהו בחור... ומרן זצ"ל גער בו בחבה: רבי אליהו זקן... איך הגעת לרבי אליהו בחור? אתה יודע שיש רבי אליהו זקן. מישוה זוכר איפה הוא כתוב? בתוספות יומא דף ח' ע"א (ד"ה דכילי), וסוכה דף מ"ט ע"א (ד"ה שכל).

3. אחר דברי מרן אלו, אמר מוה"ר הרב צמח נ"ו לתלמידים: אחר כך תשכחו, אני מציע לכם בחורים: תרשמו, זה יהיה רשום לכם, ומי שרוצה להתווכח אתכם - אתם יכולים לענות. לא כנס עכשיו לראש, ואחרי שתי דקות ישכח. לפחות תכתבו אבן עזרא ואיפה המקור שראש הישיבה אמר, בפרשת תרומה בפסוק "וקשותיו", ואם משהו לא מובן - תבואו תשאלו. ככה תהיה לכם מחברת מערכת לפי סדר א"ב, ותרשמו הרבה חכמה והרבה תורה. צריכים להבין כדי שתוכל להעביר הלאה, לא "טוב, הבנו בערך". ומרן זצ"ל הוסיף ואמר: תוכלו לענות למי

הדלקת נרות	מוצ"ש	ר"ת
י-ם:	18:32	20:23
ת"א:	18:49	20:21
חיפה:	18:39	20:20
ב"ש:	18:48	20:20

באמת, הרכב והנרכב אותו דבר... מלך ירדן והסוס זה לא אותו דבר! מה זה משנה. הצטלמת אתו? חזק וברוך. העשיר הכי גדול בעולם 'ביל גייטס'. אחר כך בא מישו דחף אותו, ומה יוצא מכל העושר? אתם יודעים מה יוצא מזה? אומר האדמו"ר **מליובאוויטש** שפעם היה עשיר גדול בימינו, "עשיר עולמי", והוא מפחד שכולם רוצים לרדוף אותו ולקחת את העושר שלו. סגר את עצמו ביריחו... עשה לו בית שיש לו שבעה מנעולים, חדר בתוך חדר, בתוך חדר, בתוך חדר, בתוך חדר... (חדר בקמץ כי זה סוף פסוק). ויש לו שומר על הראשון, ושומר על השני וכו'. והשומר לא ידבר עם חברו, כי אם ידברו, הוא יגיד לו איך יוכל להגיע אליו עם המפתחות, יגיעו אליו ויחנקו אותו: "תביא כסף". זה חיים אלו? זה לא חיים! החיים זו השלוח.

כשאתה מוצא איזה פירוש אמתי, השמחה הזאת לא יערוך לה מליון דולר

ד. כשאתה לומד תורה, אתה נהנה, אתה שמח, אתה עושה טוב. אתם יודעים כשאדם מותרגל למעשה טוב, שנותן למשל לעני מאה שקל, מי יותר שמח? הנותן או המקבל? העולם חושבים שהעני שמח, והנותן אומר: אוי חבל, היה לי מאה שקל בכיס ונתתי אותו לעני. אבל הוא לא אומר ככה, הוא שמח שנתן. הוא רואה את השמחה השפוכה על פני העני שאין לו מה לאכול, ואתה ברוך ה' יש לך. יש לך מעשר, יש לך חומש, ואתה נותן, לשמחה הזאת שום דבר בעולם לא יערוך לה. שום דבר בעולם לא יכול לערוך לה. או שמחה כשאתה מוצא איזו הגהה אמיתית, איזה פירוש אמתי, איזה רש"י סתום וחתום, ואחרי עמל וטורח אתה רואה שזו כוונת רש"י, תראה את המלים, ככה הם אומרים בפירוש. השמחה הזאת לא יערוך לה מאה אלף דולר. מה זה מאה אלף דולר? זה כלום, אפילו מליון דולר של מפעל הפיס. כי מליון דולר כמו שבאו ילכו.

היה לו טוב יותר בלי הכסף

ה. היה פעם יהודי אחד שכל הזמן הוא קונה כרטיסים של מפעל הפיס, 'לוטו' ו'טוטו' וכל מיני כרטיסים, קנה את הכל. יום אחד הרוויח סכום ענק. שמעה אשתו שהרוויח סכום ענק, התחילו להתווכח, הוא אומר: את הסכום הזה נשאיר אותו בשביל החתונה שהילדים. והיא אומרת לו: לא, מה פתאום, תתן קצת לאחיה שעומד להתחתן, תתן קצת לפלוני, וקצת לאלמוני, ועכשיו נעבור לדירה גדולה. והוא אומר לה: שום דירה גדולה,

יש לנו דירה, מחר אנחנו צריכים להשיא את הילדים. ויכוחים, אין מה לעשות. יש ספר נפלא שכתב אותו הרב טהרני ראש ישיבת ברכי יוסף⁶, ומשפט אחד אני זוכר ממנו, אומר ככה: **"את הכוכבים לא סופרים, את הים לא חורשים, ועם אשה לא מתווכחים..."** את הכוכבים אי אפשר לספור, תספור ותספור אתה תתבלבל. נגיד שתעשה לך צילום, ושם תספור תספור. אחר כך תיקח זכוכית מגדלת או טלסקופ ותראה שיש עוד כמה מליונים... המלבי"ם אמר ביחזקאל שגילו התוכנים האחרונים (האסטרונומים) שיש כמה מליונים של כוכבים במקום שנקרא שביל החלב⁷. מליונים? אחר כך נודע שיש מליארדים. מליארדים? היום נודע שיש מילארד כפול מילארד ועוד יש עודף... זה הכוכבים בשמים. אז מה אתה סופר? תגיד לי, מי אתה? בסך הכל אפס אחד קטן. "את הים לא חורשים" - אי אפשר לחרוש את הים, כי המים עולים והכל נעלם ונגמר. "ועם אשה לא מתווכחים"... ונתגרשו! היה לו טוב בלי הכסף. "בנפשו יביא לחמו" (ע"פ איכה ה', ט). הוא עמל וטורח, היום קיבל איזה שעות נוספות, היה מרויח משהו, והוא מאושר. אבל הוא לא יודע מה זה אושר.

אבי"ע ברכות

ו. היום יש לי ברכה חדשה לבחורים שמתחתנים. כולם אומרים כל מיני ברכות, אבל פתאום **רבי רפאל לוי** (שיחיה) נתן לי השראה שבוע שעבר. אתם יודעים, יש לנו ארבעה עולמות בספרי הקבלה - אצילות, בריאה, יצירה, עשיה. איך הם כתובים בראשי תיבות? אבי"ע⁸. תראו איזו חכמה יש בדברים האלה. קודם כל מאחלים לזוג שיהיה להם אושר, אושר זה אל"ף של אבי"ע, זה האצילות. **אדם שיש לו אצילות בנפשו, הוא מאושר.** אתם יודעים מה זה מאושר? לא מקנא באחרים, לא חומד מה שיש לאחרים. לא אומר: פלוני כתב מאה ספרים, ואני כתבתי אחד או שתיים. מה שכתבת מבורך. יש כאלה שכותבים מאה ספרים, הספריה כורעת תחת הספרים,

קראתי אותו לפני כמה שנים, היום אין לי הספר. פעם כתבתי בהגהה של איזה ספר: "ראה מה שכתבתי בגליון ספר רעים אהובים". אבל איפה רעים אהובים? הלך לאיבוד, מה נעשה?... היום אי אפשר להשיג את הספר הזה "רעים אהובים", אולי עשה לו מהדורא שניה. קראתי אותו בימים, ומשפט אחד אני זוכר ממנו.

ז. למה נקרא שביל החלב? כי כולו זרוע כוכבים כמו חלב. היום כבר החליפו לו את השם שלו, קוראים לו "נהר דינור". וזה נהר דינור (פרק ז' פסוק י') "נהר דינור נגד ונפץ מן קדמה, אלף אלפין ישמשוה, וריבו רבבן קדמה".

ח. אני פעם עשיתי רמז על ספר יביע אומר - כל כך אהבתי אותו - שזה אותיות "ירום אביע". הספר הזה ירום - יעלה למעלה, באצילות, בבריאה, ביצירה ובעשיה. המחבר [מנחם מנדל עובדיה] צריך רפואה שלמה, אמרו שאתמול [במוצאי שבת שופטים התשס"ח] אחרי הדרשה [בליון] הלך הביתה, אפילו לא חיכה לסליחות.

לבטל תורה עבור אמירת סליחות

(מתוך ספרו של מרן רבנו זצ"ל - שו"ת בית נאמן ח"ג חאו"ח סי' פ"ט)

אלול התשמ"ו

שאלה: מי שרגיל לקום באשמורת הבקר ללמוד תורה בביתו, האם בחדש אלול הוא צריך להפסיק לימודו וללכת לביהכ"נ שאומרים סליחות. ואם יש חילוק בין מי שביתו סמוך לבית הכנסת והוא שומע מביתו שאומרים סליחות, לבין מי שאינו שומע רק הוא יודע שבשעה פלונית מתחילין לומר סליחות? (ר' ישראל כהן, אשקלון).

תשובה: כתב הברכ"י (סי' תקפ"א והובא בכה"ח שם סק"ז) בשם הרב טור ברקת שיותר טוב בימים אלו להרבות בסליחות ותחנונים עם הצבור מללמוד, וכתב עליו וכן ראיתי לקצת רבנים שתמיד היו עסוקים בגופי הלכות ובחיבורים, ובחדש אלול היו מניחין קצת מסדרם ללמוד גירסא ותחנונים. ע"ש. ובקול סיני (עמוד 152 בהערה) כתב דמיירי ביכולים להשכים ודרכם בכך, אלא שמתבטלים מתלמוד תורה בעת הסליחות. אבל לאלה שאינם רגילים בכך וגורם להם מיחוש ראש ומתנמנמים בלימודם (כיום) ותורתן נעשית קרעים ח"ו, שפיר דמי להמשיך בלימודם כרגיל, ויקומו בלילות שני וחמישי ועש"ת להשתתף עם הצבור, והכל לשם שמים. ע"ש. ומבואר שאם הוא ניעור באשמורת עדיף טפי ללכת לביהכ"נ לומר סליחות מללמוד באותה שעה, והסליחות מעוררים את הלב ליר"ש, ובפרט לפי מנהג עירנו ג'ר"ב שבכל שני וחמישי ושבת אומרים סליחות אחרות ופנים חדשות באו לכאן, אשר כל השומע אותם ירך לבבו וימלא מיראת יוצרו (כלשון הראב"ד בספר הקבלה על פיטרי ר' משה אבן עזרא המכונה "הסלח"). וראיה גדולה מרבינו יצחק בן גיאת ז"ל שהיה מגדולי הפוסקים בזמן הר"ף, ולא חס על זמנו לחבר סליחות ומעמדות רבים לכל חדש אלול המשובצים בפסוקים ושברי פסוקים, ובודאי גזלו לו זמן יקר כמו שיראה כל מעיין בהם. והיינו טעמא שתכלית תורה תשובה ומעשים טובים (ברכות דף י"ז ע"א) וחבל על דלית ליה דרתא ותרעא לדרתא אר"ח (סי' תקפ"א) בשם האדמו"ר מקאמרנא ז"ל, דסליחות הגאון ממונקאטש בנימוקי או"ח (סי' תקפ"א) בלשם האדמו"ר מקאמרנא ז"ל, דסליחות עדיפי מתיקון חצות כשאין פנאי לומר שניהם, לפי שהם תפלות ובקשות והתעוררות על גלות השכינה וצרות ישראל, ויש בהם מעלה גדולה יותר שאומרים י"ג מדות בצבור. ע"ש. ואף דבהא לא נקטינן כוונתה אלא דתקון חצות עדיף מסליחות כדברי הרמ"ז ומרן החיד"א וכמ"א ש"ח (סי' תקפ"א סק"ד), מ"מ נקוט מיהא כמה גדלה מעלת הסליחות, והרושם שמשאירים על האומרים בהבנה ובתחנונים הוא נפלא (ועיין בספרי קובץ מאמרים ח"א עמוד קט). ובודאי לאומרים בצבור עדיף טפי, שאומר י"ג מדות והקטעים שבארמית כגון קרחנא מחי ומסי וכו', ובפרט אם הוא משלים המנין בביהכ"נ, או שעל ידו מזכה אחרים לבוא לסליחות ברוב עם הדרת מלך, שבעוה"ר הדבר התרופף מאד בידינו (מאיה) טועים ומטעים הבאים לרדותנו בתוך ביתנו ולבטל הסליחות בחדש אלול בטענות שוא ומדוחים של "גזל שניה", ואילו הוויימי מחברי הסליחות רבנו תקיפי זיע"א הוו מפקי שיתין פולסי דנורא לאפיייהו). אבל אם יש מנין בביהכ"נ וביתו סמוך לו וקשה לצאת מפני הצינה וכיוצא, יוכל לומר הכל בביתו ולענות י"ג מדות עם הצבור אם אין מפסיק ביניהם דבר שאינו נקי כמבואר בש"ע (סי' נ"ה ס"ד), ואם מפסיק ביניהם דבר שאינו נקי יאמר י"ג מדות בטעמים ככתוב בתורה, אך הקטעים בארמית נראה שיכול לאומרם כיון שמתפלל באותה שעה עם הצבור, והן אל כביר לא ימאס. [ובלא"ה העליתי במקום אחר שמותר לאמרם גם ביחיד, עיין באור תורה תשרי התשע"ח]. וע' בשו"ת יחזה דעת (ח"ב ס"ה ס"ה) לגבי השומע סליחות ברדיו בשידור חי. ע"ש. ומה שמצטער מחמת ביטול תורה, הנה כיון שמתפללים בהנף סמוך לסליחות, ישנה אפשרות לקבוע שיעור מיד אחרי תפלת שחרית עם כמה חברים מקשיבים, ויצא הפסדו בשכרו ושכר זיכוי הרבים. וה' לא ימנע טוב להולכים בתמים.

דברי התורה בעלון יהיו לרפואת מרת **שולמית** ברכה טובה תחיל בת הרבנית **אסתר** (חיה) **לויזה** ע"ה.

תבטא וי"ו כבי"ת רפויה. כנראה במרוקו יש כאלה שעושים וי"ו כמו שצריך.
[וע"ע בספר קובץ מאמרים ח"ב עמ' רנ"ז]. והוא מעולם לא עשה יחוד בחתונות,
ואלה שבונים ישיבות על שמו, אם תהיה חתונה בלי יחוד, ראש הישיבה לא
יבוא! למה לכם? תקח לך הר"ן בכתובות בדף הראשון למטה, והוא אומר שם
שאנחנו לא עושים יחוד [וע"ע בשו"ת בית נאמן ח"ב חאה"ע סי' ה'].

צד"י הפוכה

ח. רבנו נסים זה גדול חכמי ישראל בתקופה שאחרי הרשב"א, נפטר בשנת
קל"ה, והוא כתב ס"ת בשנת חמשת אלפים צ"ו, (הוא היה בן שלושים-ארבעים,
משהו כזה), והספר תורה הזה שמור עד היום (ברמת גן בבר אילן כמדומני). שמה
רואים שהצד"י הפוכה (הפנים שלה "ברוגז" אחד עם השני, אחד ימין ואחד שמאל.
הי"ד הימנית יו"ד הפוכה, והאשכנזים עושים יו"ד ישרה). החזון איש ע"ה אמר שמי
שעושה יו"ד הפוכה זה פסול, ועוד אמר שהספרדים שעושים יו"ד הפוכה
שישב אותם שבתאי צבי. לא פחות ולא יותר. איך אמר דבר כזה? היתה
שמועה כזאת מתהלכת בוילנא בשם הגר"א (כל השמועות תולים בו, "אלף המגן
תלוי עליו כל שלטי הגבורים". שיר השירים ד', ד), ואם הגר"א אמר, מישהו יחלוק
עליו? החזון איש נולד בוילנא, אז הוא חשב ככה. אמרו לו: הנה בהקדמת
הזהר (דף ב' סע"ב) כתוב שהאות צד"י הפנים שלה "מהדר לאחורא" - חוזר
אחורנית. אמר: גם את זה זייפו השבתאים. השבתאים הכניסו את זה בזוהר,
והספרדים 'מסכנים', 'אומללים', 'בטלים'... באים שבתאים ומבלבלים
אותם ולא יודעים. עושים להם כל מיני שטויות והם לא יודעים. אבל באמת
אנחנו יודעים, בא אביו של רפאל הלפרין¹⁰ שהיתה לו ספריה נפלאה בזכרון

10. אתם יודעים איפה כתוב בתנ"ך "מה יהודים האמללים עושים" (לא האומללים, 'האמללים')?
נחמיה פרק ג' (פסוק ל"ד). "מה יהודים האמללים עושים... היחיו את האבנים מערמות
העפר והמה שרופות".

11. מישהו מכיר את רפאל הלפרין? מה הוא עושה? נותן בוקסים, לא השאיר אדם אחד
מהגבורים הכי גדולים שהוא לא נתן לו "באבי אביו"... היה גבור משהו מיוחד, והחזון איש

ואף אחד לא קורא בהם... אז קודם כל אושר כשאתה לוקח אשה, אתה שמח.
ברוך ה' אתה מקיים את המצוה כמו שצריך, א' זה אושר. אחר כך ב' (של אבי"ג).
מה זה ב'? בריאה - שיהיה בריאות. אחר כך י' - ילדים. יצירה זה ילדים, מה
זה יצירה? לא יוצרים יש מאין, בריאה זה יש מאין, אבל יצירה זה יש מיש.
"שלשה שותפים באדם, הקב"ה ואביו ואמו" (נדה דף ל"א ע"א). והע"ף - עשיה,
זה עושה. עשיה זה עושה, כמו: "ואת הנפש אשר עשו בחרן" (בראשית י"ב ה').

מה זה ישיבה ספרדית?

ז. מה שדרוש מכל תלמיד מכם, שילמד תורה, וילמד אותה באהבה. לא לומר:
אוי, אילו זכיתי ונולדתי למשפחת קופולוביץ', אז הייתי לומד בפונוביץ', ואז
היו כולם אומרים: איזה "הגואן הגדול"... תדעו לכם, אם תלמד בפונוביץ'
הכל אותו דבר, יש שמה בן פורת יוסף אלפים, מי זה יתוש אחד פרעוש קטן
מקופולוביץ'? לא, אדרבא, ישיבות ספרדיות שהם מעטות, תלמידי חכמים
שבהם מעטים. אתם יודעים מה זה מעטים? תלמיד חכם ספרדי היום תחפש
אותו בנרות. יש הרבה ישיבות ספרדיות, אבל הם לא ספרדיות, הם משוכנזות.
סתם שמים תמונה אחת של רבי ברוך טולידאנו, איזה יופי, תמונה, "קדוש
וטהור". אבל אתה שואל: איך רבי ברוך התפלל? האם הוא אמר קו"ף כמו שצריך
או כמו שאומרים היום? אמר ו' כמו וא"ו (w), או אמר ו' (כמו ב"ת)? הוא אמר ו'
(w). תדעו לכם, ודאי שהמרוקאים אומרים ו' (w). הביאו לי את ספרו קיצור
שלחן ערוך, ואמר שם (סי' נ' אות ח') שצריך להזהר כשאדם אומר 'קוה' שלא
יאמר 'קבה'. מי יאמר 'קבה'? אלא הכוונה תבטא את האות וי"ו כמו שצריך, לא

9. היה אחד שכתב ספר בקבלה ורצה שאני אכתוב לו הסכמה. אמרתי לו: איך אני אכתוב לך
הסכמה? אני לא מבין בזה. אמר לי: לא הרב חיים דוד הלוי (אז היה בחיים) אמר שתכתוב לי
הסכמה. טוב, הביא את הספר, כתבתי לו שתי שורות כמי שכפף ש"ד... שתיים שלוש שורות.
אחר כך הופיע הספר ויש בו חמשים מסכימים! ואני בטוח שאין לספר הזה חמשים קוראים...
אף אחד לא קורא בו. למה? כי המחבר בעל דמיון, על הכריכה שם תמונה שלו, וכתב למעלה:
"שיויתי ה' לנגדי תמיד"... לא נורמלי הבן אדם הזה, הוא מושגע. מה נעשה לו!?

נותרו 12 עמודות ספרים להקדשה! עלות 5200 ₪ לעמודה.

לפרטים 9105*

בשורה משפחת!!! בקרוב יפתחו מחזורים חדשים לסיפוש חכמים להכשרת פורי הוראות הלכה - פראות - רפואה

השיעורים נעשים על ידי ראש בית ההוראה הגאון ר' ינוב נסיר שליט"א ועוסקים בעיקר בלימוד פראות, בעניני רפואה והלכה, ובשילוב הוראות מעשיות בשאלות שנשאלים תדיר בבתי הוראה, והוראות סאת גדולי פורי ההוראה. בשילוב סגנת וסירטונים פביה"ח "שערי צדק" ירושלים.

בסיום הלימוד והבחינה חתמן תעודת הוראה מטעם בית ההוראה "פעין טוהר" בחתימת נשיא בית ההוראה הגאון הגדול ר' ברוך שרגא שליט"א ראב"ד ירושלים. ניתן גם לתאם סדרת שיעורים בג"ל לזכילים העוסקים בחלוקת טוהר

לפרטים והרשמה: 0527176299 דוא"ל: mt0527176299@gmail.com

וכל הצד"י שלו הפוכה. צד"י הפוכה כשרה. והחזון איש עוד לא השתכנע לגמרי, עד שהביאו לו תשובת החתם סופר (יו"ד סי' רס"ו) שכתב ספר תורה לרבנו. ורבנו אמר לו: תביא לי סופר, ותעשה כל הצד"י הפוכה כדעת האר"י ז"ל. עמד ממקומו החזון איש ואמר: גמרנו, אני חוזר בי, אני לא יכול לפסול ספרי הספרדים. הוא ממשיך לכתוב בצד"י ישרה, כי ככה מסורת האשכנזים, אבל הוא כבר לא פוסל את של הספרדים. לא שבתאות ולא בטיך, שום דבר. (וע"ע בשו"ת בית נאמן ח"א חאו"ח סי' ד-ה').

"מקורית ספרדית" - מקבלת דבר אשכנזי אמתי

ט. תדעו לכם מה זה הר"ן, אז הר"ן כותב בכתובות בעמוד הראשון למטה שלא עושים יחוד, אז אתם אומרים "ישיבה ספרדית על דרך ועל דרך...". זה לא נכון, ספרדית פירושה "מקורית ספרדית". מקורית הכוונה שאם תשמע דבר אשכנזי אמתי - תקבל אותו. לא יתכן כדבר הזה "אני ואפסי עוד" (ישעיה מ"ח). אין דבר כזה. שמעת חידוש יפה של הגר"א, של הרש"ש, של רבי עקיבא איגר, של מהרש"א - תקבל. את כל זה צריך ללמוד.

בעזרת ה' תגדלו כאן תלמידי חכמים - העומדים ראשונה במלכות

י. עכשיו יש כאן מישהו בישיבה שהוציא חוברות, ושם הוא מלמד כתב ספרדי, וכדאי לכם לקנות אותה, נשארו לו עוד כמה אחדים. אני לא יודע כמה עולה חוברת, עשר שקל - חמשה עשר שקל, כדאי שכל אחד ירצה "לקרבה אל המלאכה" (שמות ל"ו, ב'). אבל לא תביאו לי [בכתב ספרדי] שאלות ביום רביעי בכתב חרטומים, ועוד תשאלו אותי: הכתב שלי יפה? לא יפה, מה לעשות?! תכתבו לאט לאט, אפילו להביא לי שורה של א"ב ולשאלו: פעם היינו אומרים כאן 'שומשום' בגלל שבערבית ככה אומרים. בארבי דוד ברדוגו ואמר יש לי הוכחה שאומרים שומשמין בשי"ן ימנית. אמרתי לו: מה ההוכחה? אמר לי: הריב"ש כותב ככה על הר"ן רבו - "קליפת השום וגרגיר שומשום" אז זה בשי"ן ימנית כדי שיהיה חרוז.

מאיר (איפה שנמצא הרב ואנר יבדל לחיים), ובספריה הזאת היה זוהר דפוס ראשון (קרימונה שי"ח), מאה שנה לפני שקם שבתאי צבי, וכתוב שמה: "מהדר לאחורא". הלך עם הזוהר לחזון איש, אמר לו: הנה בזוהר שנדפס מאה שנה לפני שקם אותו רשע שהוא שיגע את כל העולם, כתוב שמה שהצד"י לאחור, מה עושים עכשיו? אמר לו: יש לי תירוץ אחר, הזוהר מדבר על העולמות העליונים, אבל בעולמות התחתונים הצד"י ישרה. מה לעשות? בא חכם אחד אשכנזי אחד, שמו רבי אריה לייב פרידמאן - הוא צעיר מהחזון איש, ומכאן רואים את הענוה של החזון איש - שבע פעמים התכתב עם החזון איש להצדיק את הצד"י של הספרדים. יש לו ספר שמו "צדקת הצדיק". (יש לי הספר הזה). שבעה מכתבים, והחזון איש עונה לו בסבלנות. בסוף אמר לו: יש לנו ספר תורה שכתב אותו רבנו נסים - הר"ן שיש לו פירושים על כל התלמוד¹², והוא נכתב בשנת צ"ו,

היה מודרין אותו שלא ילד לאיבוד. אמר לו: תשמע, הכח יוביל אותך, תיזהר, אל תבטל תפלה, אל תבטל שבת, לפני שאתה נלחם עם האלופים המתאגרפים, עליך ללמוד כמה פרקי תהלים. אמר לו: בסדר. אמר לו: תעשה קידוש ה', ועשה קידוש ה'. פעם אחת נלחם עם אחד ערבי, שמו מוחמד אבו עלי (כמדומני ככה השם שלו), אתם יודעים כמה שוקל המוחמד הזה? 227 קילו! איך אני זוכר? עשיתי לי סימן "זכר רב טובך יביעו" (תהלים קמ"ה ז'). נורא ואיום. ואילו הלפרין שוקל רק 97. זה זכר וזה יביעו (97 עם הכולל זה יביעו)... אז אלפי ורבות אנשים קנו כרטיסים לראות את זה. כתבו בעיתונים: דוד נלחם עם גלית, בוא נראה. אבל הלפרין יש לו זריזות מיוחדת במינה, תוך ארבעים שניות דחף אותו לקרשים, והוא נפל פצוע. אמרו כולם: מה? נגמרה ההצגה? שילמנו הרבה כסף בשביל ארבעים שניות?!... זהו. לא השאיר אחד בעולם שלא נתן לו מכות. אחר כך זרק את הכל, אמר: הכל הבל וריק, והתחיל ללמוד. פעם אחת נתן דרשה בעכו לפני עשרים שנה, אמר: תדעו לכם, בשבוע יש 168 שעות. אני כל יום לומד 15 שעות, 9 שעות לשינה, אכילה, ותפלה ומה שאדם צריך. 15 שעות ביום כפול 6 - 90 שעות. בשבת רק 10 שעות. כי בשבת צריך קצת תענוג, וקצת לישון יותר, "שינה בשבת תענוג", ושלוש סעודות. סך הכל 100 שעות בשבוע. עבדתי ארבע שנים - ככה הוא אמר אז, מה שאני זוכר - בשביל להוציא "אטלס עץ חיים". ולרפאל הלפרין היה אבא צדיק, ויש לו גם אחים תלמידי חכמים, אבל הוא קצת היה נוטה למכות.

12. והריב"ש תלמידו אומר (בס"ש ש"ע), הוא נפטר בשנת קס"ח, לפני שש מאות שנה בדיוק, שכל חכמי ישראל כולם דומים לפני מורי ורבי רבנו נסים "קליפת השום, וכגרגיר שומשום". אתם יודעים מה זה גרגיר שומשום? שומשום. אבל לא אומרים שומשום, אלא שומשום בשי"ן ימנית. ככה בספרים שלהם כתוב "בשמן שומשמן" בשי"ן ימנית, לא בשי"ן שמאלית.

בשורה משמחת לשוחרי התורה

א"י"ה לרגל השנה החדשה הבעל"ט יפתח שיעור קבוע בהלכה מדי יום חמישי לאורו של רבנו הגדול מרן ראש הישיבה זצוק"ל וזיע"א ובבית מדרשו

השיעור יימסר ע"י תלמידו המובהק
הגאון הגדול ראש בית ההוראה

רבנו אליהו בנימין מאדאר שליט"א

מחבר הספרים אמרוט טחורות והוראה ברורה - טורה תעד

השיעור יחל בס"ד
ביום חמישי ד' אלול בשעה 21:30
בענייני אורה חיים

בבית המדרש אהבת התורה - איש מצליח רחוב הרב עזיאל 43 ב"ב

• ברוכים הבאים בשם ה' •

מִרְנָה רַבִּנוּ מֵאִיר מֵאֲזוּז זַ"ל הַכ"מ, כְּדֵי לִלְמַד אֶת דֶּרֶךְ הַלְמוּד הָאֲמִתִּית, כִּיצַד
לְהַבְחִין מֵהַ פֶּרוּשׁ הָאֲמִתִּי עַל פִּי דִקְדוּק בְּדַבְרֵי הַמְּפָרְשִׁים.

שָׁקֵר נֶחֱוֵץ?

מִרְנָה רַבִּנוּ יוֹסֵף חַיִּים ע"ה בִּסְפָרוֹ "עוֹד יוֹסֵף חַי", מְסַבֵּיר אֶת הַפְּסוּקָה עַל פִּי מִשָּׁל
מִשְׁעָשֶׁע. הִיא יְהוּדִי אֶחָד בְּשֵׁם "גּוֹאֵל", וְאוֹתוֹ גּוֹאֵל הִיא אִישׁ אֲמֵת, קִפְדָּן לְאֲמֵת,
לֹא זָז מִמִּנְהָ כְּמֵלֶאכֶל נִימָה. אִין אֶצְלוֹ "אֶחָד בִּפְהָ וְאֶחָד בִּלְבָב", וְאִין אֶצְלוֹ הַתֵּר
לְשׁוֹנוֹת מִפְּנֵי דֶרֶכִי שְׁלוֹם, מְדַבֵּר רַק אֲמֵת.

בְּלִיל רֹאשׁ הַשָּׁנָה, לְאַחֵר שְׁגוֹאֵל עָלָה עַל מִטָּתוֹ, הִתְחִיל לְחַשֵּׁב, מִדּוּעַ הִקְדוּשׁ
בְּרוּךְ הוּא בָּרָא אֶת הַשָּׁקֵר בְּעוֹלָם? הִרִי הוּא דָּבָר מֵאִסּוּר, מִדָּה מְגֵנָה, הַשָּׁקֵר
צָרִיךְ לְהִתְבַּטֵּל מִן הָעוֹלָם! הִרִי הָאֲמֵת הִיא חוֹתָמוֹ שֶׁל הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא,
הָעוֹלָם בְּנוֹי עַל הָאֲמֵת!

פְּתָאוּם תוֹךְ כְּדֵי מַחֲשָׁבוֹת הוּא רֹאֶה יָצוֹר מוֹזֵר עִם עֵינָיו מוֹזְרוֹת מַחֲלִיפוֹת
צָבָעִים, פָּעֵם יִרְק וּפָעֵם שׁוֹחַר. שָׁאֵל אוֹתוֹ: "מִי אַתָּה?". אָמַר לוֹ: "אֲנִי הַשָּׁקֵר,
בָּאתִי לְבַקֵּר"... אָמַר לוֹ גּוֹאֵל: "יִמּוֹחַ שְׁמֶךָ וְזָכְרֶךָ! מִה אַתָּה עוֹשֶׂה פֹה?". נִסָּה
לְתַפֵּס אוֹתוֹ כְּדֵי לְהַכּוֹת בוֹ, אָבֵל הוּא בָּרַח לוֹ, קִפֵּץ מִכָּאֵן לְשָׁם, לֹא נִתְפַּס בִּידֵי
גּוֹאֵל... אָמַר לוֹ גּוֹאֵל: "הֲלוֹאִי שֶׁהִקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא יִבְטֵל אוֹתָךְ מִן הָעוֹלָם!
אַתָּה גּוֹרֵם רַע לְאֲנָשִׁים, תִּסְתַּלַּק מִבִּיתִּי! אַתָּה רוֹצֵה לְהַכְעִים אוֹתִי בְּיוֹם רֹאשׁ
הַשָּׁנָה?". אָמַר לוֹ הַשָּׁקֵר: "תֵּרָאֶה, אַתָּה טוֹעָה בְּמָה שֶׁאַתָּה חוֹשֵׁב עָלֶי, נִרְאֶה
אוֹתָךְ מִסְתַּדֵּר יוֹם אֶחָד בַּלְעֲדִי, גַּם אוֹתִי צָרִיךְ בְּשִׁבִּיל קִיּוּם הָעוֹלָם". אָמַר לוֹ
גּוֹאֵל: "אֲנִי לֹא רוֹצֵה אוֹתָךְ, תַּעֲזֹב אוֹתִי לְגִמְרִי". אָמַר הַשָּׁקֵר שׁוּב: "אִין בְּעִינִי,
אֲנִי אֶעֱזֹב אוֹתָךְ, אָבֵל בְּגִלָּל שְׁאֵנִי מֵרַחֵם עָלֶיךָ, אֲנִי אֶעֱזֹב אוֹתָךְ רַק לְיוֹם אֶחָד
וְלֹא יוֹתֵר, וְכָךְ תֵּרָאֶה שֶׁאַתָּה לֹא יָכוֹל לְהִסְתַּדֵּר בַּלְעֲדִי".

דִּכְאוּן...

קָם גּוֹאֵל בְּבֹקֶר, הֵלֵךְ לְטוֹל אֶת יָדָיו, וְהִנֵּה הוּא רֹאֶה מוֹלֵד אֶת הַמִּשְׁרָתָה הַזֵּקֵנָה
שֶׁבָּאָה לְעִשְׂוֹת אֶת עֲבוֹדַת הַבֹּקֶר שָׁלָה. אָמַר לוֹ: "בֹּקֶר טוֹב גּוֹאֵל, שָׁנָה טוֹבָה".
גּוֹאֵל הִיא אִישׁ אֲמֵת, שְׁמַע אֶת הַדְּבָרִים וְאָמַר לָהּ: "בֹּקֶר טוֹב! כְּשֶׁאֲנִי רֹאֶה
אוֹתָךְ זֶה בְּשִׁבִּילִי בֹקֶר רַע! קִנְיָה מְכַרְתָּ שְׁכֵמוֹתֶיךָ! מִה אַתָּה עוֹשֶׂה פֹה בְּכָל־
כְּשֶׁאֲנִי רֹאֶה אֶת הַפְּרָצוֹף שֶׁלִּי אֲנִי מִרְגִּישׁ תִּשְׁעָה בְּאָבִי". נִבְהֵלָה הַזֵּקֵנָה וְאָמְרָה:
"גּוֹאֵל! אוֹלִי קִמַּתָּ עִם מִצָּב רֹחַ מְבָדָח וְאַתָּה צוֹחֵק עָלַי?". אָמַר לָהּ: "לֹא, אֲנִי
לֹא צוֹחֵק! אֲנִי לֹא מִסְגֵּל לְרֹאשׁוֹת אֶת פְּנֵיךְ, אֲנִי רֹאֶה אֶת פְּנֵיךְ וּמִקְבֵּל דְּכָאוּן!".
הִיא שְׁמַעָה וְכַעֲסָה עַד מָאֵד, צָעָקָה לְעַבְרוֹ: "אַתָּה לֹא מִתְבַּשֵּׁשׁ! שְׂרִיתִי אוֹתָךְ
עִשְׂרוֹת שָׁנִים, וְכֵכָה אַתָּה מְדַבֵּר אֵלַי! עוֹד בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה! חֲצוֹף שְׁכֵמוֹתֶיךָ!
שָׁלַל תִּהְיֶה לָךְ שָׁנָה טוֹבָה!". הוּא נִסָּה לִזְרֹק עָלֶיהָ אֶת נַעַל הַבֵּית שֶׁלוֹ, אָבֵל
הַחֲטִיָּא, הִיא כָּבֵד לֹא הִתָּה שָׁם...

אַחֲרֵי שֶׁהִיא יִצְאָה מִהַבֵּית הוּא נִרְגַע וְחָשֵׁב לְעִצְמוֹ: "מִה עֲשִׂיתִי! לְמַה הִצְרַכְתִּי
לְקַלֵּל אוֹתָהּ! לְמַה לֹא דִבַּרְתִּי אֵלַיהָ יָפֵה! נָכוֹן, הִיא מְכַרְתָּ, אָבֵל מִסְכְּנָה, כֵּכָה
ה' בָּרָא אוֹתָהּ, לֹא הִיִּיתִי צָרִיךְ לוֹמַר לָהּ כֵּךְ!".

יִרְשָׁה בִּסְכָנָה

יִצְאָ לְבֵית הַכִּנְסָה לְתַפְּלַת רֹאשׁ הַשָּׁנָה, וְאַחֲרֵי הַתַּפְּלָה הֵלֵךְ לְבֹקֶר אֶת דּוֹדוֹ
שֶׁהָיָה עֲשִׂיר גְּדוֹל וְהָיָה חוֹלָה מָאֵד. בִּסְתֵר לְבוֹ גּוֹאֵל הִיא מִצָּפָה לְרִשְׁתָּהּ אֶת
הַדּוֹד הַזֶּה, כִּינּוֹן שֶׁלְדוֹדוֹ לֹא הָיוּ בָנִים וְהוּא אֶהָב אוֹתוֹ יוֹתֵר מִכָּל בְּנֵי הַמִּשְׁפָּחָה
הַמְּרַחֲבֶת. גּוֹאֵל הִיא מִטְפֵּל בּוֹ, וְיָדַע שֶׁאַחֲרֵי שְׁמִימוֹת יִטּוֹל אֶת כָּל כְּחוּשׁוֹ. הִגִּיעַ
לְבֵית, רָאָה אוֹתוֹ הַדּוֹד הַזֵּקֵן, שִׂמַּח לְקִרְאָתוֹ וְאָמַר לוֹ: "שְׁלוֹם גּוֹאֵל! מִה שְׁלוֹמְךָ?
תּוֹדָה רַבָּה שֶׁבָּאתָ לְבֹקֶר! בְּטַח הִתְפַּלַּלְתָּ עָלַי בְּתַפְּלַת רֹאשׁ הַשָּׁנָה שְׁאֵנִי אֶהְיֶה
בְּרִיא! תּוֹדָה רַבָּה!".

גּוֹאֵל שָׁמַע וְאָמַר לוֹ: "הָאֲמֵת דּוֹד יָקָר, אֲנִי מֵאֲחֵל לָךְ שָׁנָה טוֹבָה גַּם כֵּן, אָבֵל
אֲנִי לֹא הִתְפַּלַּלְתִּי עָלֶיךָ שֶׁתִּחְיֶה, הִתְפַּלַּלְתִּי עָלֶיךָ שֶׁתָּמוּת". הַתַּפְּלָה הַדּוֹד:
"מִה אֲמַרְתָּ? אֲנִי חוֹשֵׁב שְׁאֵנִי מִתְחִיל לֹא לְשִׁמּוֹעַ טוֹב מֵרַב זִקְנָה"... אָמַר לוֹ
גּוֹאֵל אִישׁ הָאֲמֵת: "אָכֵן, שְׁמַעְתָּ נָכוֹן, הִתְפַּלַּלְתִּי עָלֶיךָ שֶׁתָּמוּת. תֵּרָאֶה, אֲנִי
מֵלֶא אֲחֻבוֹת, רודִּפִּים אַחֲרַי בְּעָלֵי חוֹבוֹת, וְהֵם מִמְתִּינִים לִי כִּי הֵם יוֹדְעִים שְׁאֵנִי
הָאֲחִין שֶׁלִּי וְכִשְׁתָּמוּת אֵיךְ אֶת כָּל כִּסְפִּי, אִם הֵם מִמְתִּינִים לִירְשָׁה, אֲנִי לֹא
אֲמַתִּיךָ!..." עָלְתָה חֲמָתוֹ שֶׁל הַדּוֹד וְצָעַק: "אַתָּה לֹא מִתְבַּשֵּׁשׁ! זֶה מִה שֶׁאַתָּה
אוֹמֵר לִי, שֶׁאַתָּה מִצָּפָה שְׁאֵנִי אָמוּת בְּשִׁבִּיל לְרִשְׁתָּהּ אוֹתִי! דַּע לָךְ שֶׁלֹּא אֲתָן
לָךְ אֶפְלוֹ פְּרוּטָה אַחַת! בְּמוֹצָאֵי רֹאשׁ הַשָּׁנָה אֶקְרָא לְעוֹרֶךָ דִּין שִׁיּוּצִיא אוֹתָךְ
מִהִירְשָׁה לְגִמְרִי! צֵא מַעֲלִי! חֲצוֹף כִּזָּה, נִבְזֶה וְחָדֵל אִישִׁים".

יִצְאָ מִשָּׁם גּוֹאֵל כָּלֹ עֲצוּב. 'לְמַה אֲמַרְתִּי לוֹ אֶת זֶה? לְמַה? הִיִּיתִי צָרִיךְ לוֹמַר
לוֹ שֶׁהִתְפַּלַּלְתִּי עָלָיו, עֲכָשְׁיוֹ מִה אֶעֱשֶׂה? אֵיךְ אֶשְׁלַם אֶת כָּל חוֹבוֹתֶיךָ? הִרְסֵתִי
לְעִצְמִי אֶת כָּל הַחַיִּים בְּרִגְעַת אֶחָד!'. הוּא רָצָה לְהִסְתִּיחַ אֶת רֹאשׁוֹ בְּעִמּוּד שֶׁבְּאֲמִצְעוֹ
הִרְחוּב מֵרֵב צַעַר, אָבֵל הוּא שָׁם לֹב שֶׁזֶה עִמּוּד אֶלָּא הַמְּלוּהָ שֶׁהִלָּה לוֹ הַכִּי
הִרְבֵּה כִסְף...

אָמַר לוֹ הַמְּלוּהָ: "שָׁנָה טוֹבָה, אַתָּה לֹא רֹאֶה אִיפֹה שֶׁאַתָּה הוֹלֵךְ! תִּפְתַּח אֶת
הָעֵינַיִם שְׁלֶךָ!". אָמַר לוֹ גּוֹאֵל: "שָׁנָה טוֹבָה, מִחִילָה, לֹא רָאִיתִי אוֹתָךְ". אָמַר לוֹ
הַמְּלוּהָ: "אִם קָבֵר נִפְגַּשְׁנוּ, שְׁמַעְתִּי שֶׁהַדּוֹד שְׁלֶךְ מִמֶּשׁ חוֹלָה, לֹא יִרְחַק הַיּוֹם
וְתוֹכַל לְהִשָּׁיב לִי אֶת כָּל הַכִּסֵּף שְׁלֹוִית מִמֶּנִּי". אָמַר לוֹ גּוֹאֵל אִישׁ הָאֲמֵת: "לֹא,
מִצְטָעֵר לְהִגִּיד לָךְ, אָבֵל לֹא אוֹכַל לְפָרַע אֶת הַחוּב, דּוֹדִי הַדִּיר אוֹתִי מִן הִירְשָׁה"...
כַּעַס הַמְּלוּהָ וְאָמַר: "כֵּכָה? כָּל הַזְּמַן הַמִּתְנַתִּי רַק בְּגִלָּל זֶה! אַתָּה רוֹצֵה לוֹמַר שְׁאִין
לָךְ חֵלֶק בְּרִכּוּשׁ שְׁלֹוֹ! מִיָּד בְּמוֹצָאֵי רֹאשׁ הַשָּׁנָה אֲנִי אֲתַעֵב אוֹתָךְ לְמִשְׁפָּט!".
נִפְרַד מִמֶּנּוּ בְּבִשְׁת פָּנִים, וְשׁוּב גּוֹאֵל מִתְחַרֵּט וְאוֹמַר בְּלִבּוֹ 'לְמַה הִיִּיתִי צָרִיךְ
לְהִגִּיד לוֹ אֶת זֶה? מִה עוֹבֵר עָלַי?'.
...הַבֵּית הָאֲשֶׁה...

הוּא הִיא מְאוּרָסָה עִם אַחַת מִבְּנוֹת הַקְּהֵלָה. בְּשִׁבִּיל לְהִשָּׁיחַ אֶת צַעְרוֹ בְּאֲזִנֵּי
מִישָׁהוּ, הִחְלִיט לְלַכֵּת לְבַקֵּר אוֹתָהּ וּלְבַקֵּר אוֹתָהּ לְקִרְאָת הַשָּׁנָה הַחֲדָשָׁה. בְּבֵית
אֲרוֹסָתוֹ הִיְתָה הַדּוּדָה שְׁלָה, הִיא הִיְתָה דְּקֵנָה בֵּית שְׁמוֹנִים וְתִמִּיד הִיְתָה נְהִינָה
שְׁאוּמְרִים לָהּ שֶׁהִיא צִעִירָה. כֵּךְ דֶּרֶךְ הַנְּשִׁים. כְּשֶׁרָאָתָה אוֹתוֹ שֶׁהִגִּיעַ, שָׁאֵלָה
אוֹתוֹ: "אֵיךְ אֲנִי נִרְאִיתִי?". עָנָה לָהּ: "הָאֲמֵת, אַתָּה נִרְאִית בֵּית שְׁמוֹנִים". הִיא נִעְלָכָה
וְטָעְנָה: "בֵּית שְׁמוֹנִים? מִה פְּתָאוּם? אֲנִי נִרְאִית בֵּית חֲמִשִּׁים! אֲנִי צִעִירָה!". עָנָה
לָהּ בְּעֵקֶשׁוֹנוֹת: "תֵּרָאֵי אֵיךְ אַתָּה נִרְאִית! כֵּכָה נִרְאִית בֵּית חֲמִשִּׁים! תִּשְׁלִימִי עִם
הַמִּצְיָאוֹת, אַתָּה בֵּית שְׁמוֹנִים וְהוּא!". הִיא אָעֲמָה עָלֶיהָ וְהִתְחִילָה לְכַחוֹת: "כֵּכָה אַתָּה
אוֹמֵר! אַתָּה לֹא מְבִין כְּלוֹם!". אֲרוֹסָתוֹ נִסְתָּה לְהִרְגִיעַ אֶת הַמִּצָּב, אָמְרָה לוֹ:
"גּוֹאֵל, בְּחַיִּיךָ, לְמַה אֲמַרְתָּ לָהּ אֶת זֶה? תִּגִּיד לָהּ שֶׁהִיא בֵּית אַרְבָּעִים, מִה אֲכַפֵּת
לָךְ, הִיא נְהִינָה מְזָה, זֶה מִזִּיק לָךְ?". הַתְּנַצֵּל גּוֹאֵל: "אַתָּה צָרִיכָה לְהִבִּין, אֲנִי לֹא
מִשְׁקֵר, זֶה בְּטַבֵּעַ שְׁלִי, אִין לִי אֵיךְ לְשׁוֹנוֹת אֶת זֶה".

תוֹךְ כְּדֵי הַשִּׁיחָה עִם אֲרוֹסָתוֹ, סָפַר לָהּ שֶׁהוּא כָּבֵד הַתִּגְרָשׁ מִשְׁלוֹשׁ נְשִׁים וְהִיא
הָאֲשֶׁה הַרְבִּיעִית שֶׁהוּא לּוֹקַח... הִיא נִבְהֵלָה, אָמְרָה לוֹ: "הַתִּגְרָשׁתָּ מִשְׁלוֹשׁ נְשִׁים! אֲזַ
אַתָּה לֹא יוֹדַע אֵיךְ לְהִתְיַחֵס לְנָשִׁים! אַתָּה רוֹצֵה לְהִתְחַתֵּן אִתִּי כְּדֵי לְאִמְלֵל
אוֹתִי? רָאִיתִי גַּם אֵיךְ הַתִּיחִסָּה לְדוּדָה שְׁלִי, אֲנִי לֹא רוֹצֵה לְהִתְחַתֵּן אִתָּךְ!..."
יִצְאָ מִבֵּיתָהּ וְחָזַר לְבֵיתוֹ אָבֵל וְחִפְסִי רֹאשׁ. הִגִּיעַ לְבֵית וְצָעַק: שְׁקֵר! אִיפֹה אַתָּה!
לְמַה עֲזַבְתָּ אוֹתִי, אֲנִי צָרִיךְ אוֹתָךְ! כֵּךְ צָעַק וְצָעַק עַד שֶׁהִתְעוֹרַר מִהַשְׁנִיָּה...
הַמִּשְׁרָתָה הַזֵּקֵנָה עוֹמְדָה בְּפִתַח הַחֹדֶר וְאוֹמְרָת: "בֹּקֶר טוֹב גּוֹאֵל, שָׁנָה טוֹבָה,
נִרְאֶה שֶׁהַשְׁנִיָּה לֹא הִיְתָה כָּל כֵּךְ טוֹבָה..."

אֲמֵת וְשְׁלוֹם

אוֹמַר רַבִּנוּ יוֹסֵף חַיִּים, "צִדֵּק צִדֵּק תִּרְדֹּף", לְפַעֲמִים צָרִיךְ לְרַדֵּף אֶת הָאֲמֵת, לֹא
לוֹמַר אֶת כָּל הָאֲמֵת. לֹא סֵתֵם אֲמָרוֹ חֲכָמִים שְׁאֶפְשֵׁר לְשׁוֹנוֹת מִהָאֲמֵת בְּשִׁבִּיל
הַשְׁלוֹם (עֵינִי בְּרֹאשִׁית רַבֵּה פֶּרֶשָׁה מ"ח אוֹת י"ח), לְפַעֲמִים אִם אוֹמְרִים אֶת
כָּל הָאֲמֵת אֶפְשֵׁר לְהִזְיֵק וּלְפַגֵּעַ בָּאֲחֵר. חֲז"ל לְמַדוּ אֶת זֶה מִמָּה שֶׁשֶּׁרָה אָמְרָה
בְּלִבָּהּ עַל אֲבִרְהָם וְ"אֲדוֹנִי זָקֵן" (בְּרֹאשִׁית י"ח, י"ב), וְכֹאשֶׁר הִקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא
צִטָּט אֶת דְּבָרֶיהָ בְּאֲזִנֵּי אֲבִרְהָם, אָמַר שֶׁהִיא אָמְרָה: "וְאֲנִי זָקְנָתִי" (שִׁם פֶּסוּק
י"ג), כְּלוֹמֵר עַל עֲצָמָהּ, שָׁנָה מִפְּנֵי שְׁלוֹם בֵּית שְׁלֹא יִרְגִישׁ אֲבִרְהָם שֶׁהִיא אוֹמְרָת
עָלָיו שֶׁהוּא זָקֵן וְהִיא צִעִירָה.

לְפַעֲמִים אֲדָם שׁוֹמֵעַ רִכִּילוֹת, וְאַחֲרַי כֵּךְ הָאָדָם שֶׁדִּבְרוּ עָלָיו שׁוֹאֵל אִם אֲמָרוֹ עָלָיו
מִשְׁהוּ רַע. לְשׁוֹמֵעַ אֲסוּר לוֹמַר שֶׁדִּבְרוּ עָלָיו מֵאַחֲרֵי גְבוֹ, כִּינּוֹן שֶׁזֶה עֵלּוֹל לְפַגֵּעַ
בּוֹ וּלְגַרֵם מִלְחָמָה בֵּינֵיהֶם. צָרִיךְ לְשׁוֹנוֹת מִפְּנֵי הַשְׁלוֹם. אִם הִרְכִּילוֹת הִיְתָה נָכוֹנָה,
הַשׁוֹמֵעַ יָכוֹל לְהַעִיר לְאָדָם הַמְּדַבֵּר בְּשֵׁם עֲצָמוֹ בְּעִדְיָנוֹת. לְהַרְבוֹת שְׁלוֹם בְּעוֹלָם.
אֲחֵר הַכְּהֵן הָיָה מְשִׁכִּין שְׁלוֹם בֵּין אִישׁ לְרֵעֵהוּ. הִיְתָה יוֹדַע שֶׁיֵּשׁ מִרְיָה בֵּין רָאוּבֵן
לְשִׁמְעוֹן. הִיְתָה פוֹנֶה לְרָאוּבֵן, מִשְׁנָה מִפְּנֵי הָאֲמֵת וְאוֹמַר לוֹ: "לְמָה אַתָּה כּוֹעֵס
עַל שְׁמַעוֹן? הוּא אוֹהֵב אוֹתָךְ, הוּא רוֹצֵה לְהִתְפַּסֵּס אִתָּךְ וּלְבַקֵּשׁ מִמֶּךָ מִחִילָה!".
רָאוּבֵן הִיְתָה שׁוֹמֵעַ אֶת זֶה וְשִׁמְתוֹ, הוּא הָרִי לָהּ נִהְנֶה מִהַמְּרִיבָה הַזֹּאת. אַחֲרַי כֵּךְ
הִיְתָה אֲחֵר הוֹלֵךְ לְשִׁמְעוֹן וְאוֹמַר לוֹ: "רָאוּבֵן אוֹהֵב אוֹתָךְ, אַתָּה לֹא יוֹדַע כְּמָה הוּא
מִשְׁטָעֵר שֶׁאַתָּה בְּצַעַר, הוּא רוֹצֵה לְהִתְפַּסֵּס אִתָּךְ!". גַּם שְׁמַעוֹן שִׂמַּח לְפִתְרָת אֶת
הַמִּשְׁבָּר בֵּינֵיהֶם. הִיוּ יוֹצֵאִים שְׁנֵיהֶם מִבֵּיתָם, וְכֹאשֶׁר נִפְגָּשִׁים בְּאֲמִצְעַ הַדֶּרֶךְ,
אֲחָד נּוֹפֵל עַל כַּתְפֵי חֲבֵרוֹ וּמִתְפַּסִּים. כְּמָה גְּדוֹל הַשְׁלוֹם.

כָּל סִפְרֵי מִכּוֹן אֵרַח צַדִּיקִים נִיתַן לְהַשִּׁיג:

נתיבות	ירושלים	אשקלון	ק. גת	בני ברק	באר שבע
הרב יהודה חידד 0527679513	הספריה הספרדית רחוב דוד 4, 025372265	תנוות מוריה 086750841	מחשבה טהורה 0504122763	ישיבת כסא רחמים רח' עוזיאל 25	0523953805
הרב משה כהן 0504104217	ג. שאול - גבעת שמואל 0548449460				

הַפְּעָה רֹאשִׁית *9105 שְׁלוּחָה 6. דְּרוּשִׁים עוֹד נִצְיָגִים לְהַפְּעָה

ספר תורה לכבוד הסבא קדישא

במלאת 66 שנים לפטירתו של עשרת ראשנו
הסבא קדישא המקובל האלוקי מרן הגאון

רבי **רחמים חי חויתה הכהן** זצוק"ל
הרב הראשי וראב"ד ג'רבא אשר הארץ האירה מכבודו

מוסדותיו הקדושים יוצאים בכתיבת ספר תורה לכבודו
ולזכות כל עמ"י ולקירוב הגאולה בחסד ורחמים
הספר יוכנס בל"נ לביתו ובית מדרשו
באדמת הקודש ברכיה לקראת יום הילולתו

לא הקוצק
זוכה

זכות אות
18 ₪

זכות פרשה
10,000 ₪

זכות עמוד
2,600 ₪

שמותיכם
יתברכו בחפילת
הארבעים יום
בציונו הקדוש של
מרן זצוק"ל

בית נאמן

בעמדות
נדרים פלוס

או בהודעה ל-
08-6727523

חייגו **9105***

א' בתמוזה?

ידע תדע

(בפיט של ראש השנה "תי רש"ם) בבית שלפני האחרון כתוב: **"דרור יקושה"**, **דרור דורשה**, **מדונים ומאדונים**. יש ספרים שגורסים "דרוש יקושה". וזה לא נכון. "דרור" אצל רבי יהודה הלוי משמש לשני פרושים, זה אחד הסימנים של שירת ספרד, שמשמשים במלה אחת בשני פרושים או בשלושה פרושים, כדי שהקורא יחשב ויתבונן מה זה דרור ומה זה דרור. "דרור" ראשונה זה צפור דרור, "יקושה" - נפלה במוקש, אינה יכולה להשתחרר. **"דרור דורשה"** - חפץ דורשת. עם ישראל נמשלים לדרור יקושה. וגם היום עדין אנחנו יקושים, לא יכולים להשתחרר מההשפעה של אמות העולם, מהפסידה, מהסכלות, מהבערות, אנחנו יקושים. אבל היא בלבה הפנימי - "דרור דורשה" - דורשת חפץ מדונים ומאדונים, מאלה שמזידים ומאלה שהם אדונים עליה בכת. **"אילונה"** - הקדוש ברוך הוא שהוא אילונה - "אילוני לעזרתי חושה" (תהלים כ"ב, כ). **"משה אותה"** - תמשה אותה - **ממים ידונים**. אחר כך אומר: **"המברך, בכל מערה, בין במטה בין במעלה, אש ומים, ושמים, והארץ אשר תלה, יעידו על, אשר פעל"**. מה יעידו? השמים והארץ מעידים על מי שפעל אותם - **"כי מה רם ומה נפלא"** - כמה הוא רם וכמה הוא נפלא. **"ועבדיו, וצאן ידיו, לדיו עומדים סלה, ביום פקדו, בני חלדו, תקפץ פיה עולה"** - כאשר הוא פוקד את בני ישראל שהם בני חלדו. העולה - סטור אחר (הס"מ) תסגר את הפה. **"ובו יצדקו ויתהללו כל זרע ישראל"** - הקדוש ברוך הוא יצדיק ויהלל וישמר את כל זרע ישראל. לרבות אלה החפשיים, לרבות אלה הכופרים, גם אנשים כאלה יש בלבם משהו [קצת אמונה או מעשים טובים וכדומה]. הקדוש ברוך הוא לוקח את זה. ואם אין להם זכיות, יאמר אני גרמתי להם, הגלות הארצה הזאת שהקדוש ברוך הוא [כאלו] מתחרט עליה. על ארבעה דברים הקדוש ברוך הוא מתחרט ואחד מהם זו הגלות. "ועתה מה לי פה נאם ה' כי לקח עמי חנם" (ישעיה נ"ב, ה). זו גמרא בסנהדרין (דף נ"ב ע"ב) שהקדוש ברוך הוא מתחרט בכיכול על הגלות, לכן תמיד אפשר ללמוד זכות. (גליון 276 אותיות א' ו').

הלכה נאמנה

מתי השעה של הסליחות? מחצות הלילה עד הבקר, אבל בערב מהשקיעה עד חצות לא אומרים סליחות. היה מנהג בפולין לאומרים סליחות מיד אחרי ערבית. גומרים ערבית בתחלת הלילה וקוראים סליחות. (ונדפס המנהג הזה בתפלת החדש ובית עובד וכדומה). **אבל הרמ"ז - רבי משה זכות - שהיה מקבל גדול, אומר (בבשר סי' ל'): תאחרו לא לומר "ויעבר" בתחלת הלילה. כי זה זמן דינים, וכשאתה אומר "ויעבר" אתה מוסיף דינים על דינים. לכן לא אומרים ויעבר, ולא אומרים סליחות בכלל. סליחות מתחילים רק מחצות הלילה ומעלה. אדם שאין לו זמן לעשות בחצות הלילה סליחות, יכול לעשות אותם במשך היום. ויש נוהגים לעשות אותם לפני מנחה. מי שיכול לקום בחצות, יפה מאוד. ומי שיכול לקום מקדם, שיקום בבקר לפני עמוד השחר. מי שלא יכול גם זה וגם זה, אפשר לעשות אותם כל ערב, לפני מנחה. אם הוא יכול לקום באשמורת הבקר - זה הזמן הכי טוב והכי מתאים. אם הוא יכול לשאיר עד חצות ולומר סליחות - גם זה טוב. ואם לא יכול - יעשה לפני מנחה, גם זה בסדר. רק לא בתחלת הלילה. (גליון 425 אותיות ט"ז ו"ב, וגליון 324 אות א').**

המשיח אלמים והמפענח נעלמים

יש לנו בנשמת כל חי: "פוקח עורים וזוקף כפופים, המשיח אלמים והמפענח נעלמים, וזה לבדך אנחנו מודים". בהתחלה כתוב בלי ה"א - מחיה מתים ורופא חולים. פוקח עורים וזוקף כפופים [ולא המחיה מתים וכדומה] המשיח אלמים והמפענח נעלמים. **למה האחרונים בה"א הידיעה?** אבל מרן החיד"א גלה לנו את הסוד. הוא לא עמד על השאלה הזאת, אבל הוא אמר (עין בחזון עובדיה שבת ב' סוף עמ' קצ"ט) שהמלים האלה "המשיח אלמים והמפענח נעלמים" נוספו אחר כך **מפני מעשה שהיה בירושלים**. יש בהם היתים קרוב של רבי קלונימוס בעל הנס. בזמנו הערביים הרגו את הבן של מושל ירושלים כדי להעליל על היהודים שהרגו אותו (מעיו עלילת דם מיוחדת של הערביים). הרגו את בן המושל שהם אוהבים אותו (ואולי הם שואו אותו בגלל שהוא אהב את היהודים, גם זה יכול להיות). והנה היהודים היו בצער גדול, כי המושל קעס עליהם, ואמר להם: "תגלו לי מי זה הרוצח!". בא רבי קלונימוס ואמר לו: "אני אגלה לך מי זה הרוצח". אמר לו איך תגלה? אמר לו הוא [בן המושל] יעמד וגיד לך מי רצח אותו. המושל התפלל: מה? אתה יכול לעשות את זה? תביא אותו! הביאו את גופת הרוצח, והרב שם עליו איזה פתק, והוא קם ואמר: "הרג אותי אחד השרים של המלך, ואם לא תאמינו לי, הנה תלכו למקום שמצאו אותו, ותמצאו שם עוד דמים שנספכו שם" ונמצא כדבריו. אחר כך גוע הבחור הזה נמת. המלך התבונן לר' קלונימוס: תשאיר אותו חי? אמר לו: את זה עשיתי רק למען הציל את אחי היהודים. אין לי כח להחיות מתים. וזהו: "המשיח אלמים והמפענח נעלמים". המות הזה היה כמו אלם. אין מה לעשות אתו, והוא משיח אותו. הקדוש ברוך הוא נתן לו כח לדבר. "המפענח נעלמים". בזה הבנתי מדוע המלים האלה "המשיח אלמים והמפענח נעלמים" באו בה"א הידיעה. כשאתה רואה סטיה קטנה מהסדר, אתה מבין שיש כאן משהו. (גליון 323 אותיות א' ו').

"רבנו של עולם! תן לי שכל כמו החכם הזה"

היה ספור על **רבי חי טיב** שפעם שכנה שלו הייתה בוכה, והוא אמר לה: למה את בוכה? אמרה לו: שתיים עשרה שנה אין לי ילדים. אמר לה: ולמה עכשיו את בוכה? אמרה לו: כי בעלי אמר לי שהוא מגרש אותי. אמר לה: תגיד לו שיחפה עוד שנה, ובעזרת ה' יהי לך ילדים. אמרה לו והסכים, וכך היה, בסוף השנה נולד לה בן. עשו ליל הילה - לילה שלפני ברית מילה, ויצאו ללמד את הקטע של הילה ובר יוחאי. אמרה להם: רגע, רגע, עד שלא יבוא רבי חי טיב אל תחילו כלום, הוא ברוך אותי. והיה שם שד"ר - שליחא דרחמנא - אחד שהיה אחר כך ראשון לציון, שמו **רבי משה סוזין**, והיה שם רבי ישועה בסיס, וכל גדולי עולם היו שם. התפלל: מי זה רבי חי טיב שכלם חרדים ממנו? הגיע אחר כך אחד עם מנגלים מרפסות ובגדים פשוטים מאוד. כלם עמדו לו. מי זה? אחר כך בא, לקח קדם כל 'ערק' (ראשי תבות קבל רנת עמנו...), לקח קצת ערק ונמנם מעט. כשנמנם מעט, אז הגלים שלו שהיו עם רפס וטיש (זה היה בטבת - שבט) עלו מעט, והיו שמה מפות יפות על השלחן שעמדו להתלכלך. ראה את זה שליחא דרחמנא, חס על כבודו של בעל הבית שהוא עשיר וגביר, רצה לדחף קצת את הנעלים, אבל רבי ישועה בסיס אמר לו: תאחר, אל תגע. ולא תגע בו יד כי סקול וסקל או ירה יירה" (שמות י"ט, א'). מה זה? טוב בסדר. אחר כך קם רבי חי טיב, והתחיל לפלפל בלמוד עם רבי ישועה בסיס (ככה מספר), וכל החכמים הקשיבו והקשיבו כמה זמן, אחר כך לא יכלו להמשיך, כי גאו המים מי שחן, נחל אשר לא יעבר" (יחזקאל מ"א, ה'). התחילו לדבר בעמק. הלה החכם ההוא, יצא החוצה ואמר [עם דמעות]: **"רבנו של עולם! או שתתן לי שכל כמו החכם הזה ששא עם הנעלים האלה, או לא צריך לחיות! מה אני שווה?!"** רחץ את העיניים ונגרע. חור, הסתפל עליו רבי חי טיב ואמר לו: אתה חושב שיש לי שכל יותר ממך? זה תלוי באיזה שאלה, תתנגד בתורה ויתקבל". הוא התפלל: מאיפה הרב יודע מה שדברתי? אמר לו: כן, "לא לבי הלה באשר הלקח" (ע"פ מ"ב ה', כ"ו). אז אחר כך כתוב בספור שהוא לקח מהרפס של הנעלים ושם אותו בגליון. אמר: זה קומע בשבילי! זה פרוש **"מתאבק בעפר רגליהם ושומה בצמא את דבריהם"**. שמעת מלה תשמה אותה בצמא, למה לא אמרו "תאכל בתאבון את דבריהם"? כאשר אדם אוכל, האוכל במעי מושפנה. אבל שתיה - "מיא עול מיא נפיק" (בבבא דף ד' ע"א), נכנס מים יוצא מים, לכן אל תשנה, איך ששמעת בדיוק, תקבל את הדברים ותעביר אותם הלאה. (גליון 472 אות ח').